

Wykorzystanie Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych do dokonania czynności procesowej sądu

Ireneusz Wolwiak*

Ustawą z 28.5.2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹ prawodawca w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich – wprowadza m.in. szczególnie sposób doręczenia pism w sprawach rozpoznanych zgodnie z przepisami tego Kodeksu. Wprowadza uregulowanie szczególne w postaci nakazu zachowania sądu w obszarze czynności procesowej doręczenia pism.

Wprowadzenie

Ogólnie wyznaczona w tym miejscu norma prawa procesowego to powinność podjęcia działań dla stworzenia sytuacji, w której umożliwia się określonym podmiotom zapoznanie się z treścią przekazu. Działania te mają się zaś sprowadzać do umieszczenia tej treści w systemie teleinformatycznym. Dalszym obowiązkiem ustawodawcy powinno być tym samym stworzenie takiego systemu, aby umożliwić tym pomiotom odbiór treści pisma, która powinna być przy tym tożsama z umieszczoną w systemie.

Po podpisaniu ustawy z 28.5.2021 r. na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości obwieszono dalszy etap przenoszenia polskiego sądownictwa z ery papierowej do cyfrowej. Efektem ustawy ma być usprawnienie pracy sądownictwa, lepszy dostęp obywatela do wymiaru sprawiedliwości, szybsze dostosowanie sądów do potrzeb XXI w. poprzez ich cyfryzację. W ramach zmian co do czynności doręczenia pism profesjonalnym pełnomocnikom dokonanie go za pośrednictwem specjalnego systemu teleinformatycznego – Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych. Pozwoli to ograniczyć ilość korespondencji papierowej, skrócić czas obiegu korespondencji między sądem a pełnomocnikiem. Stwierdzono, że już dziś pisma umieszcza się w portalu, tym samym nowe przepisy pozwolą na efektywne wykorzystanie sprawdzonych rozwiązań informatycznych. Uwolnią sądy od drukowania i wysyłania takiej korespondencji pocztą. Pismo będzie dostępne w systemie natychmiast po jego umieszczeniu, a skutek doręczenia nastąpi z dniem zapoznania się

z nim przez pełnomocnika, a zarazem nie później niż 14 dni od umieszczenia na portalu².

Pozostaje więc przeprowadzenie analizy wprowadzonego uregulowania co do tak szeroko zakrojonego usprawnienia prowadzonych postępowań cywilnych. Analiza ta poza spojrzeniem na nowe uregulowanie z poziomu szybkości i sprawności postępowania – a także niezależnie od czasowego obowiązania nowych reguł będzie jednak wymagała także oceny zagwarantowania przy nowym sposobie doręczenia prawa dostępu strony do sądu, co łączy się tutaj z zapewnieniem prawidłowej procedury cywilnej³.

System teleinformatyczny przy czynności doręczenia

Wprowadzenie specjalnego sposobu doręczenia pism sądowych nastąpiło poprzez zamieszczenie nowej treści w art. 15zsz⁹ ustawy z 2.3.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych⁴. Stosownie do brzmienia art. 15zsz⁹ ust. 2 ZapobChoróbU – w braku możliwości wykorzystania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, sąd doręcza zawodowemu pełnomocnikowi pisma sądowe poprzez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym, którym jest systemem teleinformatycznym służącym udostępnianiu takich pism⁵. Wprowadzona w tym przepisie zasada doręczeń dla zawodowych pełnomocników nie obejmuje jednak pism, które podlegają doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami nie pochodzącymi od sądu. W przypadku rozpoznawania spraw według przepisów KPC nie ma obecnie ogólnego systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (poza przypadkiem postę-

* Autor jest adiunktem w Katedrze Postępowania Cywilnego WPiA Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, sędzią Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach. ORCID: 0000-0002-6894-058X.

¹ Dz.U. z 2021 r. poz. 1090; dalej jako: ZmKPC2021.

² Zob. <https://gov.pl/sprawiedliwosc/prezydent-rp-podpisal-ustawe-ktora-przyspieszy-informatyizacje-polskiego-sdownictwa>, dostęp: 25.6.2021 r.

³ M. Zubik, Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości w świetle Konstytucji i orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, PS Nr 3/2005, s. 10; P. Grzegorzczak, K. Weitz [w:] M. Saffan, L. Bosek (red.), Konstytucja RP. T. I, Komentarz art. 1–86, Warszawa 2016, s. 1097.

⁴ Dz.U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.

⁵ Ustawą z 29.8.2014 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1296) wprowadzono w art. 9 § 1 zd. 2 KPC dopuszczalność udostępniania pism w postaci elektronicznej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe albo innego systemu teleinformatycznego służącego udostępnianiu takich pism. Zgodnie natomiast z § 132 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18.6.2019 r. – Regulaminu urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1149) – prezes sądu może zarządzić udostępnienie danych o sprawie, treści protokołów oraz pism sądowych i procesowych między innymi pełnomocnikom za pośrednictwem kont w systemie teleinformatycznym. Po uwierzytelnieniu na koncie pełnomocnik uzyskuje dostęp do danych o sprawie (§ 132 ust. 2 RegSąDR).

powań odrębnych). Pełnomocnikami zawodowymi, których obejmuje regulacja ustawy są adwokaci, radcowie prawni, rzecznicy patentowi oraz Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej (art. 15zsz⁹ ust. 2 zd. 1 ZapobChoróbU)⁶.

W treści ustawy z 6.12.2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych⁷ dokonano zmiany przepisów ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych⁸. W art. 53 § 1a PrUSP wprowadzono postanowienie o utrzymywaniu przez Ministra Sprawiedliwości systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, w którym tworzy się i przetwarza akta sprawy. Jednocześnie Minister Sprawiedliwości został upoważniony do wydania rozporządzenia (wraz z ministrem właściwym do spraw informatyzacji) dla określenia trybu zakładania i udostępniania konta oraz sposobu korzystania z konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, poprzez które będzie można wnosić pisma procesowe (art. 53d PrUSP). Przepisy te wejdą w życie w 1.12.2021 r. Do czasu wprowadzenia takiego systemu doręczenie pism sądowych dla zawodowych pełnomocników będzie więc następować poprzez system teleinformatyczny określony jako portal informacyjny (art. 15zsz⁹ ust. 2 ZapobChoróbU).

Pisma sądowe

Zgodnie z treścią art. 53c PrUSP dokument pochodzący od sądu, a uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, ma moc dokumentu wydanego przez sąd, o ile ma cechy umożliwiające jego weryfikację w tym systemie. W § 2 tego artykułu upoważniono Ministra Sprawiedliwości do określenia w drodze rozporządzenia sposobu i cech umożliwiających weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe. Rozporządzenie zostało wydane 7.9.2016 r.⁹

Do weryfikacji istnienia i treści pisma konieczne jest, aby zostało ono opatrzone informacją, która umożliwia jednoznaczne zweryfikowanie istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym (§ 2 ust. 1 WeryfPismR). Natomiast weryfikacja istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe odbywa się za pośrednictwem usługi udostępnianej na stronie internetowej (§ 1 WeryfPismR).

Informacja taka ma zaś zawierać niepowtarzalny identyfikator, który umożliwia weryfikację pisma z danymi zawartymi w systemie teleinformatycznym; adres strony internetowej, na której jest udostępniana usługa; oznaczenie danych adresowych sądu, od którego pochodzi pismo; informację o dacie, godzinie, minucie i sekundzie, w której nastąpiło pobranie pisma; wskazanie ilości stron jakie liczy pismo, oraz oznaczenie numeru każdej strony; nazwę pisma; klauzulę, że pismo posiada moc pisma wydanego przez sąd, bez opa-

trywania go w pieczęć urzędową i podpis upoważnionego pracownika (§ 2 ust. 2 pkt 1–8).

Z kolei w zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 18.6.2021 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej¹⁰ wprowadzono dalsze postanowienia odnoszące się do sytemu informatycznego sądu i dokumentów podlegających wysłaniu. W pierwszej kolejności trzeba jednak zwrócić uwagę na przekwalifikowanie przez Ministra Sprawiedliwości systemu informatycznego wykorzystywanego w obszarze biurowości sądów na system teleinformatyczny, czyli pozwalający na dostęp do niego innym podmiotom.

Niemniej w odniesieniu do art. 15zsz⁹ ust. 2 ZapobChoróbU pozostaje aktualne stwierdzenie braku możliwości wykorzystania w chwili obecnej systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe dla doręczenia pism sądowych, wobec czego doręczenie adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu lub Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej takich pism – jako pełnomocnikom – będzie następowało poprzez umieszczenie ich treści w systemie teleinformatycznym służącym udostępnianiu tych pism (w systemie wynikającym z zakresu działania sekretariatów sądów) wraz z dopuszczalnością udostępnienia stronom pism umieszczonych w tym systemie.

Nie obejmuje ten sposób doręczenia jedynie pism sądowych, które podlegają doręczeniu wraz z odpisami pism procesowych stron lub innymi dokumentami nie pochodzącymi od sądu (art. 15zsz⁹ ust. 2 zd. 2 ZapobChoróbU).

W przypadku więc gdy wraz z pismem sądowym jest doręczany odpis pisma procesowego, doręczenie nastąpi poprzez operatora pocztowego (rzadziej przez osoby zatrudnione w sądzie – w tym w sekretariacie – sądową służbę doręczeniową, komornika, a wyjątkowo przez Policję lub Żandarmerię Wojskową).

Przed wskazaniem przykładowych sytuacji wiążących się z doręczeniem w tradycyjny sposób, istotne staje się zaznaczenie, że art. 15zsz⁹ ust. 2 zd. 1 jest przepisem szczególnym w zakresie sposobu doręczenia pisma. Jak zaznaczono we wprowadzeniu, przy tworzeniu normy kompetencyjnej – w części łączącej się z realizacją przez sąd doręczenia –

⁶ Wyrażenie „zawodowy pełnomocnik”, „fachowy pełnomocnik” lub tylko „pełnomocnik” zostanie użyte w opracowaniu dla oznaczenia osoby występującej w sprawie cywilnej jako pełnomocnik, a będącej adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym wraz z objęciem nim Prokuratorii Generalnej RP.

⁷ Dz.U. z 2019 r. poz. 55.

⁸ T. jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2072.

⁹ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu i cech umożliwiających weryfikację istnienia i treści pisma w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe – Dz.U. z 2016 r. poz. 1422.

¹⁰ Dz.Urz. MS z 2021 r. poz. 159 – zarządzenie weszło w życie 1.7.2021 r. oraz oczekują na wejście w życie dalsze regulacje wiążące się z wejściem w życie przepisów o ustroju sądów powszechnych (1.12.2021 r.).

wyznaczenie obowiązku wykonania upoważnienia, sprowadza się do powinności doręczenia pisma przez portal informacyjny. Ustawodawca nie wprowadził wyrazu „może” dla odniesienia realizacji przez sąd kompetencji w obszarze dokonania określonej czynności konwencjonalnej – do kontekstu podejmowania takiej decyzji – ale wprowadził wyraz wskazujący na nakaz odpowiedniego zachowania. Wobec czego należy mieć na względzie to, iż tradycyjny sposób doręczenia będzie w tym momencie wyjątkiem. Nie powinien więc sąd umieszczać w przesyłce wszystkich niewysłanych wcześniej pism wraz z doręczanym pismem procesowym czy pochodzącym od osoby trzeciej. Lecz z odpisem pisma procesowego zostanie doręczone to pismo sądowe, które się do niego bezpośrednio odnosi.

W przypadku pism procesowych – gdy obie strony reprezentuje fachowy pełnomocnik – sprowadzi się do pism wymienionych w art. 131 § 1¹ KPC. Gdy strona nie będzie w taki sposób reprezentowana, wszystkie odpisy pism procesowych zostaną doręczone z pominięciem portalu informacyjnego. Pisma pochodzące od osób trzecich, to przede wszystkim opinie biegłych, inne pisma biegłego czy świadka, pisma osób obowiązanych do złożenia dokumentu, informacyjnego nośnika danych (choć w przypadku postanowień sądu trzeba zwrócić uwagę na brak konieczności doręczenia odpisu orzeczenia stronom – art. 357 § 4 KPC). Pismo procesowe – strony wnoszącej – z pismem sądowym zostanie doręczone w tradycyjny sposób gdy będzie to fizyczny zwrot pozwu, wniosku po uprawomocnieniu się zarządzenia o zwrocie, odpis pozwu dla doręczenia go stronie pozwanej przez komornika (w trybie art. 139¹ § 1 KPC).

Przepis wprowadza jeszcze jeden wyjątek w ramach nakazu doręczenia pisma sądowego przez portal informacyjny, gdy dokonanie takiego doręczenia jest niemożliwe ze względu na charakter pisma, a przewodniczący zarządził odstąpienie od doręczenia pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego (art. 15z⁹ ust. 5 ZapobChoróbU). Charakter to m.in.:

- ogół cech właściwych jakiejś rzeczy, zjawiskach decydujących o ich indywidualnej naturze; postać, forma, wygląd;
- także przeznaczenie, rola, funkcja czegoś, kogoś;
- indywidualny sposób, styl pisanego ręcznego¹¹.

Pozostałe pisma sądowe powinny zostać doręczone adwokatowi, radcy prawnemu, rzecznikowi patentowemu czy Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej poprzez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym. Obejmuje to zawiadomienia, wezwania, odpisy zarządzeń, postanowień, wyroków, nakazów zapłaty. Choć nie wprowadził ustawodawca definicji wyrażenia „pismo sądowe” w art. 15z⁹ ZapobChoróbU. Nie ma również w przepisach KPC wyjaśnienia tego wyrażenia. Ale ustawodawca posłużył się nim w treści określonych przepisów w Rozdziale „Doręczenia”. Wyrażenie „pismo sądowe” jest w art. 135 § 2, art. 136 § 2, art. 138 § 1 i art. 141 § 2 KPC. Trzeba jeszcze zauważyć wpro-

wadzenie w kilku przepisach tylko wyrazu „pismo” (art. 131 § 2, art. 139 § 1, 2, 3, art. 141 § 1 i 3, art. 142 § 1 i 2, art. 144 § 3, art. 145 i 147 KPC), co przy wyłączeniu spod doręczenia w trybie art. 15z⁹ ust. 2 ZapobChoróbU pism procesowych, prowadziłoby do uznania za przedmiot doręczenia w tym trybie wyłącznie innych pism, tj. pism sądowych. W art. 131 § 2 KPC przewidziano z kolei upoważnienie dla Ministra Sprawiedliwości odnoszące się do określenia szczegółowego trybu i sposobu doręczenia pism sądowych w przypadku doręczenia dokonywanego przez podmioty określone w § 1 tego artykułu. Wynikałoby z tego, że czynność doręczenia dotyczy pism oznaczonych ogólnie jako sądowe. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 6.5.2020 r.¹² określa z kolei szczegółowy tryb i sposób doręczania pism sądowych przeznaczonych dla stron, ich pełnomocników oraz świadków, biegłych i innych osób biorących udział w postępowaniu cywilnym przez wymienione w nim podmioty.

Dosłowne rozumienie poszczególnych przepisów zawartych w rozdziale 2 Kodeksu, a tym samym również w ustawie z 28.5.2021 r., prowadzi do sprzeczności w wyznaczeniu przedmiotu doręczenia pism poszczególnym podmiotom. Wyklucza przy tym wyprowadzenie zasady realizacji tej czynności przy doręczeniu pisma (wezwanie, zawiadomienie, orzeczenie, zarządzenie, pismo procesowe, pismo osoby trzeciej), którego nie wymieniono w przepisie o doręczeniu dla danego podmiotu postępowania. Dla osoby prawnej – jak również dla organizacji, która nie ma osobowości prawnej (art. 133 § 2 KPC), przedsiębiorcy wpisanego do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (art. 133 § 2¹ KPC), przedsiębiorcy wpisanego do rejestru sądowego (art. 133 § 2² KPC) – doręczeniu według reguł wprowadzonych w tym rozdziale podlegałyby tylko pisma procesowe lub orzeczenia.

Jeśli więc czynności doręczenia dokonuje sąd, wszystko to co podlega takiemu doręczeniu, powinno być – jako pochodzące od sądu – określone mianem pisma sądowego. Wszędzie tam, gdzie jest mowa o podmiotach, którym dokonuje się doręczeń, gdzie jest określone miejsce, czas i sposób doręczenia, chodziłoby o doręczenie pism sądowych – pism które są niejako odwrotnością pisma procesowego (kierowane od sądu do stron i innych osób związanych z postępowaniem). Da się je także określić jako pochodzące od sądu, a przeznaczone dla stron względnie uczestników postępowania¹³. W nauce przedmiotu obejmuje się tym pojęciem pisma przewodnie sporządzone przez sąd, wezwania i wszelkie orzeczenia¹⁴.

¹¹ B. Dunaj, *Domowy Popularny Słownik Języka polskiego*, Warszawa 2003, s. 48.

¹² Dz.U. z 2020 r. poz. 819.

¹³ W. Siedlecki [w:] W. Siedlecki, Z. Świeboda, *Postępowanie cywilne* Zarys wykładu, Warszawa 2003, s. 162; Z. Resich [w:] J. Jodłowski, Z. Resich, *Postępowanie cywilne*, Warszawa 1987, s. 296.

¹⁴ K. Korzan, *Postępowanie nieprocesowe*, Warszawa 2004, s. 155.

W podsumowaniu wypadnie stwierdzić, że pismem sądowym jest wszystko to, co stanowi przedmiot doręczenia, jeśli dokonuje tego sąd – za pośrednictwem podmiotów wskazanych w art. 131 § 1 KPC – jako pisma wysłanego przez sąd, a obejmującego pisma przez niego utworzone bądź sporządzone przez strony czy osoby trzecie i dołączone do przesyłki – albo udostępnionego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe. Takie pojęcie występuje także przy doręczaniu pism poprzez umieszczenie ich treści w systemie teleinformatycznym służącym udostępnianiu takich pism, ale z wyjątkiem tego sposobu doręczenia, gdy pismo sądowe zawiera również odpis pisma procesowego lub pisma osoby trzeciej albo też nie jest możliwe doręczenie określonego pisma przez portal informacyjny.

Właściwie, przy doręczeniu pism tym podmiotom, jako pełnomocnikom procesowym (Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej), można by odwołać się bezpośrednio do przepisu, który w Kodeksie postępowania cywilnego wprowadza regulację szczególną w zakresie czynności doręczenia. Artykuł 133 § 3 zd. 1 KPC przewiduje konieczność doręczenia pełnomocnikowi procesowemu (jak również pełnomocnikowi do doręczeń – osobie upoważnionej do odbioru pism) przedmiotu doręczenia. Ten przedmiot ustawa określa zaś jako pisma sądowe (z odmienną regułą doręczenia pisma wzywającego stronę do osobistego stawiennictwa, chociaż z powrotem tej reguły przy doręczeniu poza granicami Unii Europejskiej). Nie ulegało wątpliwości, że pełnomocnikowi doręcza się wszystkie pisma wysyłane przez sąd (w tym z odpisami pism procesowych czy pism pochodzących od osób trzecich). Wprowadzona zmianą ustawą z 4.7.2019 r.¹⁵ jedynie tę zasadę potwierdza poprzez wymieniony wyjątek odnoszący się do wezwania strony. Skoro więc w sprawach rozpoznawanych według przepisów KPC wprowadza się odmienną zasadę doręczenia pism wysyłanych przez sąd do adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych lub Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – poprzez system teleinformatyczny służącym udostępnianiu tych pism w portalu informacyjnym – to obejmuje to wszystkie pisma doręczane takim pełnomocnikom.

W poszczególnych przepisach Kodeksu ustawodawca wprowadza zresztą dokładne określenie tego, co ma stanowić przedmiot doręczenia. Nie jest tym samym dopuszczalne rozdzielanie takiej przesyłki, by w odrębny sposób doręczyć odpis orzeczenia, a w inny uzasadnienie tego orzeczenia czy zawiadomienie. Przykładem niech będzie doręczenie odpisu wyroku z pisemnym uzasadnieniem (art. 331 § 1 KPC) wraz z zawiadomieniem o przedłużeniu terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku (art. 369 § 1¹ zd. 2 KPC). W przypadku przedłużenia terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku termin do wniesienia apelacji wynosi bowiem 3 tygodnie (art. 369 § 1¹ zd. 1 KPC). Przy innym poglądzie na przedmiot doręczeń – z odróżnieniem

pism sądowych i pism procesowych – w zbiorze pism oznaczonych jako sądowe będą wezwania, zawiadomienia, orzeczenia, zarządzenia¹⁶.

Dalszym jeszcze zagadnieniem, jakie pojawia się przy takim doręczeniu jest postać pisma. W przypadku doręczenia elektronicznego pisma i orzeczenia mają postać dokumentów zawierających dane z systemu teleinformatycznego (art. 140 § 3 KPC). Przepis określa postać w jakiej wiadomości jest notyfikowana danemu podmiotowi. Konieczna staje się tożsamość umieszczonego w systemie pisma i udostępnionego zawodowemu pełnomocnikowi do zapoznania się. Tym niemniej można stwierdzić, że orzeczenia sądu również przyjmują postać danych z systemu teleinformatycznego. Nie jest to wobec tego przeszkoda, by orzeczenie było doręczone za pośrednictwem portalu informacyjnego. Wypadnie przy tym dodać, że przy wydaniu zarządzenia z 18.6.2021 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej¹⁷ pozostawiono na sekretariat obowiązki co do postaci, w jakiej pisma sądowe są wysyłane. Zgodnie z § 31 ust. 1 OrganSekretZ odpisy dokumentów z akt sądowych sporządza się poprzez wykonanie ich kopii i opatrzenie pieczęcią urzędową (okrągłą) oraz podpisem osoby uwierzytelniającej wraz z danymi wskazanymi w § 21 ust. 1 OrganSekretZ (nazwą sądu, sygnaturą akt, datą podpisania pisma, stanowiskiem służbowym lub pełnioną funkcją wraz z imieniem i nazwiskiem osoby podpisującej, choć pełne brzmienie imienia i nazwiska może być zastąpione odpowiednim skrótem, gdy podpisujący potwierdzi to pieczęcią imienną). Przy występującej zasadzie wysyłania podpisanych pism sądowych wprowadzono odstępstwa od tego obowiązku. Wymienione zostały – jako załącznik nr 3 – pisma, które zamieszczone w sądowym systemie teleinformatycznym i odnotowane w nim jako wydane, nie wymagają podpisu. Nie stosuje się do nich także wymogu zamieszczenia pieczęci urzędowej i poświadczenia za zgodność z oryginałem (§ 21 ust. 4 OrganSekretZ). Ale obok pism i odpisów – wymienionych w § 21 ust. 4 OrganSekretZ – także te które są przesyłane drogą elektroniczną nie wymagają do uwierzytelnienia podpisu i pieczęci (§ 31 ust. 5 OrganSekretZ). Bez względu jednak na przepisy zarządzenia w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej doręczeniu pełnomocnikom zawodowym podlegają pisma sądowe. Ewentualne wątpliwości, jakie mogłyby powstać, są wynikiem braku odpowiednich zmian w zarządzeniu co do organizacji i zakresu działania sekreta-

¹⁵ Dz.U. z 2019 r. poz. 1469.

¹⁶ K. Weitz [w:] T. Ereciński (red.) Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, t. I. Postępowanie rozpoznawcze, Warszawa 2016, uw. 2 do art. 131; M. Michalska-Marciniak [w:] A. Marciniak, K. Piasecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego, t. I. Komentarz do art. 1–366, Warszawa 2016, s. 571.

¹⁷ Zob. przyp. Dz.Urz. MS z 2021 r. poz. 159.

riatów i dostosowania jego treści do art. 15zsz⁹ ust. 2 zd. 1 ZapobChoróbU. Nie może jednak przepis niższego rzędu prowadzić do wykładni ograniczającej stosowanie przepisów ustawy, i to nawet później wydanej¹⁸.

Odmiennej oceny wymaga tytuł wykonawczy. Jego postać uregulował ustawodawca w Kodeksie postępowania cywilnego. Treść postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności zawiera art. 783 § 1 KPC. Postanowienie to umieszcza się na tytule egzekucyjnym (art. 783 § 1¹ KPC). Przy czym postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym wymienionym w art. 777 § 1 pkt 1 i 1¹, jest wydawane bez spisywania odrębnej sentencji, a tylko przez umieszczenie na tytule egzekucyjnym klauzuli wykonalności. Natomiast wymaga ono opatrzenia klauzuli wykonalności podpisem sędziego albo referendarza sądowego wydającego postanowienie (art. 783 § 3 KPC). Właściwe byłoby tym samym nawiązanie do przytoczonej definicji charakteru rzeczy jako indywidualnej postaci, formie, wyglądzie pisma – dokumentu – wraz z jego rolą i przeznaczeniem dla zakwalifikowania go do podjęcia decyzji o doręczeniu w sposób tradycyjny (art. 15zsz⁹ ust. 5 ZapobChoróbU). Przykładem dla takiej decyzji powinny być także przepisy szczególne, które przewidują odrębne zasady doręczenia – a co potwierdza także ich charakter co do pojęcia funkcji czy roli pisma. Odnosi się np. do tytułu wykonawczego art. 794² § 1 zd. 1 KPC czy tytułu zabezpieczenia art. 740 § 1, 3, 4 KPC (jeśli nie będzie odrębnego konta dla umieszczenia w nim pisma dla tego podmiotu).

Doręczenie

Czynność doręczenia pisma, która składa się z całego zespołu prostych zachowań z wyznaczonym dla nich wspólnym celem, sprowadza się do osiągnięcia oznaczonego skutku przewidzianego przez przepisy Kodeksu. Jest nim stworzenie sytuacji umożliwiającej adresatowi zapoznanie się z treścią pisma w określonej chwili. W przypadku doręczenia przez portal informacyjny będzie to przede wszystkim decyzja sądu – sędziego, referendarza, asystenta – o doręczeniu pisma sądowego zawodowemu pełnomocnikowi. Sprowadza się to do umieszczenia pisma w systemie informatycznym obsługującym działanie sekretariatu, a umożliwiającym – jako system teleinformatyczny – udostępnianie go w ramach tzw. portalu informacyjnego. Właściwe będzie to pismo przewodnie z załącznikami (orzeczeniem, zarządzeniem, gdy przestaną być projektami), wezwanie, zawiadomienie.

Stworzenie sytuacji umożliwiającej adresatowi zapoznanie się z treścią pisma następuje z chwilą umieszczenia go w portalu informacyjnym. Zaistnienie tego skutku przesunął jednak ustawodawca na moment zapoznania się z treścią pisma przez zawodowego pełnomocnika poprzez jego konto główne w portalu informacyjnym i po weryfikacji jego do-

stępu do sprawy. Albo jest to chwila wyznaczona upływem 14-dniowego okresu od zamieszczenia pisma w portalu informacyjnym. Ustawodawca w art. 15zsz⁹ ust. 3 stwierdza, że: „datą doręczenia jest data zapoznania się przez odbiorcę z pismem umieszczonym w portalu informacyjnym. W przypadku braku zapoznania się pismo uznaje się za doręczone po upływie 14 dni od dnia umieszczenia pisma w portalu informacyjnym”.

Powstaje natomiast w tym miejscu pytanie o zaistnienie skutku doręczenia pisma, gdy pełnomocnik nie mógł się z nim zapoznać. Uzasadnione staje się przy tym podkreślenie, że w przypadku pism sądowych ich doręczenie pozostaje nadal obowiązkiem sądu. W związku z wprowadzoną w KPC zasadą oficjalności doręczeń to sąd powinien podjąć czynności umożliwiające zawodowemu pełnomocnikowi zapoznanie się z treścią pisma. Tymczasem – bez wyboru takiego sposobu doręczenia pism – pełnomocnik został zobowiązany do posiadania konta w portalu informacyjnym. W momencie opracowania artykułu, mimo administrowania portalem informacyjnym przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, utworzenie konta było wymagane dla obszaru odpowiedniego sądu apelacyjnego z weryfikacją dostępu do konkretnej sprawy przez kierownika wydziału (lub upoważnionego pracownika). Ale dostęp do portalu informacyjnego jest możliwy wyłącznie po zaakceptowaniu regulaminu wydawanego przez Prezesa Sądu Apelacyjnego z koniecznością podania znacznej liczby danych osobowych, w tym numeru PESEL. Żaden przepis prawa nie nakłada jednak takiego obowiązku na pełnomocnika. Przy czym pełnomocnikowi pozostawiono kilkanaście dni na pozyskanie dostępu do portalu informacyjnego, co w porównaniu chociażby z okresem wyznaczonym na założenie adresu elektronicznego (ze skrzynką doręczeń) przez ustawę o doręczeniach elektronicznych z 18.11.2020 r.¹⁹, jest bardzo krótkim okresem. Jeśli więc w początkowym okresie nie udało się założyć konta czy dostępu, pozostanie otwarta kwestia wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej, chyba że było to spowodowane funkcjonowaniem systemu teleinformatycznego, lecz nie ma żadnego uregulowania w ZmKPC2021. Nie ma także jakichkolwiek przepisów odsyłających. Treść art. 15zsz⁹ ust. 4 ZapobChoróbU świadczy o tym, że doręczenie pisma za pośrednictwem portalu informacyjnego będzie wywoływało skutki procesowe określone w KPC właściwe dla doręczenia pisma sądowego. Przyjęcie występowania luki prawnej w przypadku niemożności zapoznania się z pismem ze względu na nieprawidłowości działania portalu informacyjnego prowadzi do konieczności przeprowadzenia wykładni przepisów prawa związanych z doręczeniem pism sądowych przez system teleinformatyczny.

¹⁸ L. Morawski, *Zasady wykładni prawa*, Toruń 2014, s. 130.

¹⁹ Dz.U. z 2020 r. poz. 2320 (obecnie przesunięty do 5.7.2022 r.).

Analogia w czynności doręczenia przez portal informacyjny

Przeprowadzenie wykładni według reguł inferencyjnych ma pozwolić na objęcie tej sytuacji zakresem unormowania wyprowadzonego z istniejących przepisów prawa. Wykładnia dokonana przy użyciu reguł inferencyjnych sprowadzi się do wykorzystania przede wszystkim wniosku opartego na regule *analogii legis*²⁰. Zastosowanie jej nierozdzielnie łączy się właśnie ze stwierdzeniem istnienia luki w prawie, gdy sąd rozpoznaje takie stany faktyczne i stosunki społeczne, które nie zostały objęte bezpośrednią regulacją prawną, choć wykazują one bardzo bliskie podobieństwo do tych, które są przedmiotem regulacji prawnej. Ta ułomność stanu prawnego podlega naprawieniu przez sąd w drodze zastosowania do pominiętych przez prawo sytuacji przepisów najbardziej odpowiadających im w swojej treści z uwzględnieniem ich *ratio legis*²¹. Przepisy prawa procesowego uwzględniają bowiem i regulują w zasadzie przypadki standardowe, przez co pozostają luki, gdy przepisy nie obejmują sytuacji nietypowych. Podczas gdy wymagają one zastosowania przepisu ustawy, co prowadzi właśnie do dopuszczalności analogii²². Należy wówczas uznać za obowiązującą normę odnoszącą się do rozważanego przypadku na wzór obowiązywania normy odnoszącej się do innej sytuacji prawnej z wyznaczonym już zakresem zastosowania, normowania²³. Sytuację taką – doręczenia pisma realizowanego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego – reguluje art. 131¹ § 2 KPC wraz z przepisami wydanymi na podstawie delegacji zawartej w art. 131¹ § 3 KPC. Przepisy te zostały zawarte w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 20.10.2015 r. w sprawie trybu i sposobu dokonywania doręczeń elektronicznych²⁴.

Przepisy te – art. 131¹ KPC i rozporządzenia z 20.10.2015 r. oznaczają tryb i sposób doręczeń elektronicznych przy wprowadzonej definicji tej czynności jako doręczenia dokonanego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, i mimo iż Kodeks go nie dookreśla, to z istoty art. 131¹ KPC – z uwzględnieniem powiązanego z nim art. 125 § 1 i § 1^{1a} KPC – wynika, iż jest to system do prowadzenia spraw sądowych. Tak też określono to w ustawie o ZmKPCU21 przy wprowadzeniu doręczenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego przeznaczonego do udostępniania pism, a nie w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe (art. 15z⁹ ust. 2 zd. 1 ZapobChoróbU). A w sposób wyraźny eksponuje to Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 29.6.2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu i sposobu dokonywania doręczeń elektronicznych²⁵. Doręczenie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe ma nastąpić w taki sposób, że umieszczone zostanie na koncie, z którego adresat wniósł pierwsze pismo w sprawie, chyba

że przepis szczególny stanowi inaczej (§ 3 DorElektR). Dla przyjęcia podstaw dokonania doręczenia pisma przez portal informacyjny konieczne staje się wobec tego ustalenie faktu umieszczenia go w systemie teleinformatycznym (art. 15z⁹ ust. 2 zd. 1 ZapobChoróbU). Umieszczenie pisma ma nastąpić w taki sposób, który umożliwi pełnomocnikowi zapoznanie się z jego treścią. Nie będzie to w tym wypadku konto, z którego pismo zostało wniesione, ale powinno ono być założone dla zawodowego pełnomocnika jako użytkownika portalu informacyjnego, a którym będzie zbiór danych identyfikujących użytkownika konta wraz z przyporządkowanymi – a właściwie udostępnionymi przez konto – zasobami portalu informacyjnego (§ 2 pkt 1 i 2 DorElektR)²⁶.

Doręczenie elektroniczne następuje w chwili wskazanej w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji (art. 131¹ § 1 zd. 1 KPC), tzn. w chwili pierwszego uwierzytelnienia pełnomocnika na koncie (przez co rozumie się proces elektroniczny, który umożliwia identyfikację elektroniczną użytkownika konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe) po umieszczeniu doręczanego pisma (§ 2 pkt 3 i 4 DorElektR), lecz tylko wtedy gdy zapoznanie się z treścią pisma było możliwe przy uwzględnieniu funkcjonowania systemu. Jeśli takie zapoznanie się z treścią pisma nie było możliwe z przyczyn związanych bezpośrednio z funkcjonowaniem tego systemu (§ 2 pkt 4 DorElektR), to nie ma miejsca przypadek stworzenia adresatowi sytuacji stanowiącej element konstytutywny czynności doręczenia pisma. Uregulowanie to na zasadzie analogii znajdzie więc zastosowanie przy doręczeniu za pośrednictwem portalu informacyjnego.

W ramach analizy doręczenia elektronicznego pozostaje zagadnienie czasu doręczenia pisma art. 134 KPC przewiduje ograniczenie czynności doręczenia tradycyjnego przez wyłączenie jej dokonania w dni uznane za ustawowo wolne od pracy oraz w porze nocnej (co obejmuje czas od godziny 21:00 do godziny 7:00 – art. 134 § 2 KPC). Gdy nie jest to zarazem wyjątkowy przypadek, a na doręczenie takie zgodził się prezes sądu. W przypadku doręczenia elektronicznego pismo uznaje się za doręczone w chwili wskazanej w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji,

²⁰ Zob. więcej *M. Walasik*, Analogia w prawie procesowym cywilnym, Warszawa 2013, s. 215–229, 253, 368. *Z. Radwański, M. Zieliński* [w:] *M. Saffjan* (red.) System Prawa Prywatnego, t. 1, Prawo cywilne – część ogólna, Warszawa 2007, s. 432–437; *L. Morawski*, Zasady..., *op. cit.*, s. 227–232. Zob. również uchwały SN: z 17.1.2003 r., III CZP 79/02, OSNC Nr 11/2003, poz. 142; z 11.10.1991 r., III CZP 37/91, OSNC Nr 4/1992, poz. 50.

²¹ Uchwała SN(7) z 3.12.1998 r., III CZP 38/98, Legalis.

²² Postanowienie SN z 20.5.2011 r., III CO 5/11, Legalis.

²³ *Z. Radwański, M. Zieliński* [w:] *op. cit.*, s. 432.

²⁴ Dz.U. z 2015 r. poz. 1776. Przy uwzględnieniu treści Rozporządzenia MS z 29.6.2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie trybu i sposobu dokonywania doręczeń elektronicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1176).

²⁵ Zob. przyp. 24.

²⁶ Konto zakładane stosownie do przepisów zarządzenia prezesa sądu apelacyjnego określonego jako regulamin Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych z Obszaru Apelacji.

wobec czego art. 134 § 1 KPC nie stosuje się. Nie ma natomiast żadnej treści co do pory doręczenia w art. 15zsz⁹ ZapobChoróbU). Oprócz podobieństwa sytuacji faktycznej – uregulowanej i nieuregulowanej – dla zastosowania analogii istotne staje się uwzględnienie podobieństwa celów, jakie mają być osiągnięte poprzez tę samą regulację prawną i przy występowaniu tożsamego motywu legislacyjnego (*ratio legis*)²⁷. Prowadzi to rozszerzenia zakresu unormowania zawartego w art. 131¹ § 2 zd. 2 KPC, co pociągałoby za sobą wykluczenie treści art. 134 KPC także przy doręczeniu przez portal informacyjny. Przemawia zresztą za tym istota doręczenia przez portal informacyjny, jeśli data doręczenia wiąże się z odbiorem – zapoznaniem się z pismem – bądź z upływem określonego czasu przy braku takiego odbioru (art. 15zsz⁹ ust. 3 ZapobChoróbU).

Stosownie do art. 142 § 1 KPC odbiorca pisma potwierdza doręczenie przesyłki pisemnie. W takim dokumencie zawarte jest oświadczenie potwierdzające odbiór pisma i oznaczające datę, które odbiorca podpisuje. Jeśli odbiorca nie może lub nie chce sporządzić dokumentu, to podmiot doręczający przesyłkę oznacza datę doręczenia oraz wskaże przyczyny braku podpisu (art. 142 § 2 KPC). Przy doręczeniu elektronicznym czynność ta jest potwierdzana dokumentem uzyskanym z systemu teleinformatycznego (art. 142 § 1 KPC). Przy doręczeniu pisma poprzez umieszczenie jego treści w systemie teleinformatycznym – w portalu informacyjnym – nie ma odrębnej regulacji co do utworzenia takiego potwierdzenia, mimo iż dokładną regulację przewiduje § 4 ust. 1, 1a i 2 DorElektrR. Wiadomo, że w przypadku elektronicznego doręczenia potwierdzenie odbioru następuje automatycznie. Odbiorca nie ma wpływu na treść tego dokumentu ani na zawartą w nim datę dokonania czynności doręczenia. W razie podniesienia zarzutów co do nieprawidłowości wytworzonego w ten sposób przez system teleinformatyczny dokumentu, obowiązkiem sądu będzie ustalenie prawidłowości działania w tym wypadku systemu teleinformatycznego – portalu informacyjnego.

Skuteczność doręczenia

Przy dokonywaniu przez sąd czynności procesowych wskazuje się w nauce na konieczność występowania określonych warunków przyjęcia ważności tej czynności. Czynność musi być dokonana przez sądowy organ państwa, w formie przepisanej dla tej czynności bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa procesowego jako prawa publicznego²⁸ oraz wobec stron postępowania podlegających jurysdykcji krajowej sądu²⁹. Niezachowanie tych wymogów prowadzi do uznania czynności za bezskuteczną. Jednak bezskuteczność jest pojęciem nadrzędnym obejmującym ogół wadliwych czynności procesowych podejmowanych w postępowaniu rozpoznawczym. Czynności bezskuteczne mogą być czyn-

nościami nieistniejącymi, nieważnymi, bezskutecznymi bezwzględnie, albo niepowodującymi takich następstw, mimo zaistnienia wadliwości³⁰.

Oceny wadliwości czynności doręczenia, w ramach wymienionych wcześniej wymagań, będzie przy doręczeniu przez portal informacyjny związana przede wszystkim z formą dokonania czynności. Sprowadza się to do sposobu doręczenia³¹. Odwołanie się do wcześniejszej tezy wprowadzenia w art. 15zsz⁹ ust. 2 zd. 1 ZapobChoróbU normy nakazu zachowania sądu w sferze realizacji kompetencji odnoszącej się do dokonania czynności doręczenia – pociągałaby za sobą stwierdzenie bezskuteczności czynności doręczenia zrealizowanego w inny sposób niż przez portal informacyjny.

Trzeba jednak dodać, że podstawowa zasada wiążąca się z czynnością doręczenia – a wyprowadzona z przepisów rozdziału 2 Kodeksu – będzie przy tym sposobie doręczenia zrealizowana, gdy adresatowi stworzy się sytuację umożliwiającą wyłącznie jemu zapoznanie się z treścią pisma w każdym momencie 14-dniowego terminu, bez konieczności dokonywania dalszych działań z jego strony. Zawiadomienie o piśmie jest bowiem równoznaczne z udostępnieniem pisma przez konto, co nie wymaga odrębnej wiadomości o pozostawieniu przesyłki, jak to ma miejsce przy doręczeniu w trybie art. 139 § 1 KPC. Przy doręczeniu przez portal informacyjny poza wskazaną wadliwością działania systemu teleinformatycznego prowadzą do bezskuteczności doręczenia, do rozważenia pozostaje jeszcze doręczenie pisma w inny sposób niż przez portal informacyjny (oczywiście poza wyjątkami wymienionymi w art. 15zsz⁹ ust. 2 zd. 2o ZapobChoróbU). Nie może więc być tak, by znaczenie miał tylko sam rezultat otrzymania przez adresata pisma, przekreślając istotę czynności doręczenia³². Wówczas stworzenie sytuacji umożliwiającej zapoznanie się z treścią pisma przez sąd – poprzez podmioty wymienione w art. 131 § 1 KPC – należałoby zakwalifikować do bezskutecznych czynności. Doręczenie zrealizowane zgodnie ze wzorami tej czynności wynikającymi z rozdziału 2 poprzez wręczenie pisma zawodowemu pełnomocnikowi, a nawet osobie upoważnionej przez niego w kancelarii czy

²⁷ L. Morawski, *Zasady...*, *op. cit.*, s. 237–238; zob. też uchwały SN: z 11.10.1991 r., III CZP 37/91 i z 17.1.2003 r., III CZP 79/02, Legalis.

²⁸ J. Gudowski, Pełnomocnictwo procesowe na tle podziału prawa na prywatne i publiczne, PPC Nr 1/2011.

²⁹ W. Siedlecki, Czynności procesowe, PiP z 11/1951, s. 711–712; podobnie Z. Resich [w:] *Postępowanie...*, *op. cit.*, s. 289.

³⁰ J. Mokry, *Odwołanie czynności procesowych w sądowym postępowaniu cywilnym*, Warszawa 1973, s. 109; S. Cieślak, *Formalizm postępowania cywilnego*, Warszawa 2008, s. 327–329.

³¹ SN w postanowieniu z 2.8.2007 r., V CSK 155/07, Legalis – stwierdził, że nie można uznać doręczenia za skutecznie dokonane, jeśli nie nastąpiło według reguł przewidzianych w art. 131 i n. KPC, a co obejmowałoby obecnie także doręczenie szczególne na podstawie art. 15zsz⁹ ust. 2 ZapobChoróbU.

³² Co prawda SN w uchwale z 25.1.1968 r., III PZP 46/67, OSNC Nr 7/1968, poz. 119 – stwierdził, że istotny jest nie sposób, który towarzyszy doręczeniu, ale ostateczny rezultat, aczkolwiek stan faktyczny związany z doręzeniem nie do końca odpowiada tej tezie.

domownikowi (art. 138 § 1 i 2 KPC) bądź nawet przyjęcie skutku doręczenia na podstawie art. 139 § 1 KPC – nie jest wadliwością samej czynności doręczenia, która odnosiłaby się zarazem do elementu konstytutywnego tej czynności. Jednak powinność zapewnienia pełnomocnikowi zapoznania się z treścią pisma poprzez portal informacyjny stwarza większą gwarancję dotarcia tej treści do adresata. Następnym zachowaniem sądu w postaci doręczenia przesyłki w tradycyjny sposób należy więc przenieść na płaszczyznę ograniczeń pełnomocnika w zapoznaniu się z pismem. Przy odbiorze pisma przez upoważnioną osobę konieczne byłoby ustalenie daty zapoznania się pełnomocnika z pismem, a nie data odbioru takiego pisma. Przy zwrocie nieodebranej przesyłki zapoznanie się z pismem nie nastąpi. Wobec czego doręczenie trzeba będzie uznać za bezskuteczne. Chociaż przy publikacji wszystkich pism w portalu informacyjnym, gdy nie jest ono umieszczane na poszczególnych kontach, byłaby to raczej kwestia przyjęcia terminu zapoznania się z pismem, skoro umieszczenie pisma w portalu informacyjnym ma inne znaczenie dla pełnomocnika niż tylko dostęp do sprawy na podstawie treści art. 9 KPC. W tym miejscu ukazuje się jednak kolejne zagadnienie tego sposobu doręczenia, jakim powinna być informacja dla pełnomocnika, że umieszczone dla niego pismo wywoła właśnie skutek doręczenia.

Podsumowanie

Należy stwierdzić, że o ile samo doręczenie pism sądowych dla zawodowych pełnomocników za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie może budzić wątpliwości³³, to wybór dokonania tej czynności poprzez umieszczenie treści pisma w portalu informacyjnym – już tak. Wprowadzone

art. 15zsz⁹ ust. 2 ZapobChoróbU uregulowanie nastąpiło bez przygotowania zasad funkcjonowania tego systemu oraz bez przepisów zawartych w zarządzeniu w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej. Nie wprowadzono odpowiedniego okresu na umożliwienie pełnomocnikom założenia kont w portalu informacyjnym, zwłaszcza że w chwili wejścia w życie ustawy, konto należało założyć w każdym sądzie apelacyjnym osobno. Jednocześnie założenie konta uzależniano od akceptacji regulaminu wydanego przez prezesa sądu apelacyjnego³⁴. Regulamin ten poza szerokim zakresem wymagań co do danych personalnych, przewiduje zaś czasową niedostępność portalu informacyjnego z powodu przerw technicznych, przeglądów czy modyfikacji. Nie wiadomo przy tym, jaki to ma mieć wpływ na odbiór pisma.

³³ Warto zauważyć, że ustawą o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw z 4.7.2019 r. (zob. przyp. 15) uchylono art. 20 ustawy z 10.7.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311) przepis ten przewidywał, że okresie 3 lat od wejścia w życie tej ustawy, dokonanie wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe oraz dalsze wnoszenie tych pism za pośrednictwem tego systemu jest dopuszczalne, jeżeli ze względów technicznych, leżących po stronie sądu, jest to możliwe. Oznaczało to, że po tym terminie strona ma mieć taką możliwość. Ale ustawa z 4.7.2019 r. wprowadziła tylko art. 125 § 2^{1a} KPC co do tego, że dokonanie wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego oraz dalsze wnoszenie tych pism za pośrednictwem tego systemu jest dopuszczalne, jeżeli z przyczyn technicznych, leżących po stronie sądu, jest to możliwe. Podczas gdy zgodnie z art. 131¹ § 1 KPC sąd dokonuje doręczeń za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jeżeli adresat wniósł pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego albo dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

³⁴ Zob. np. <https://portal.katowice.sa.gov.pl>.

SUMMARY

Use of the Information Portal for Common Courts to perform a procedural step

Under the Act of 28 May 2021 amending the Code of Civil Procedure and certain other acts, for the period of the state of epidemic threat or the state of epidemic announced because of COVID-19 and within one year from lifting the latter, the legislator has introduced, inter alia, a special manner of service made in cases heard pursuant to the provisions of the Code. It has introduced special regulations with respect to the obligatory conduct of the court with respect to service.

Key words: Information Portal for Common Courts, Code of Civil Procedure, service in civil cases, digitization of the justice system